

Metaverse'e Hazır Mıyız? (2)

Prof. Dr. Fikri Akdeniz

Değerli okuyucular internette çok iyi bildiğiniz Facebook'un sahibi 2021'in sonlarına doğru, ana şirketin adını Meta olarak değiştirdiğini duyurdu.

Herkesin benimseyeceği ortak metaverse tanımı olarak ne kullanabiliriz?

Her ne kadar metaverse tanımı farklı şekillerde yapılıyor ve bugünkü tanımlar şimdiye değin çok genel ve metaverse'ü gerçekçi olarak gözümüzde canlandırmaktan uzak olsa da birtakım tanımlar öne çıkmaya başladı: Günlük yaşamımızın dijital katmanı, birbiriyle bağlantılı ve sınırsız bir sanal dünya, ikinci yaşamlarımızı oluşturacağımız ve içinde zaman geçireceğimiz sanal dünya ya da kısaca **fiziksel dünyanın dijital ikizidir**.

Metaverse'e hazır mıyız? Teknolojide geliştirilen yeni fikirler gerçek hayatta kullanılmadan önce, genellikle tanıtım filmleri ile hayatımıza girerler. Bu süreçte, teknolojik kavramlar yeterince açıklanmadan, gereğinden fazla kullanılarak bozuk bir dil haline gelir ve özel teknolojilerde bir beklenti oluşur. Bu durumu, gelişen yeni teknolojilerde pek çok kez gözlemledik: Bulut bilişimde, yapay zekâda, blok zincirinde ve 5G'de olduğu gibi... 2021'in son aylarında metaverse açısından da benzer bir gelişim yaşandı ve metaverse kavramı sözlüğe girmiş oldu. Öncelikle bu kavramları açıklayacağım:

Bulut bilişim: Bilgisayarlar ve diğer cihazlar için, istendiği zaman kullanılabilen ve kullanıcılar arasında paylaşılan bilgisayar kaynakları sağlayan, internet tabanlı bilişim hizmetlerinin genel adıdır.

Yapay zekâ: Görevleri yerine getirmek için insan zekâsını taklit eden ve topladıkları bilgilere göre yinelemeli olarak kendilerini iyileştirebilen sistemler veya makineler anlamına gelir.

Blokzinciri: Bir veri tabanı türüdür Veriler, kriptografik (şifrelenmiş) karmalar biçiminde benzersiz tanımlayıcılarla birlikte zincirlenen paylaşılan bloklara bölünür Güvenli bir şekilde paylaşılan, merkezi olmayan bir ana veri defteridir.

5G: Bir dizi standart uygulamayı ve çok daha hızlı kablosuz internet teknolojilerini tanımlamak için kullanılan bir terimdir

Teknoloji dünyasının sıradaki büyük olayı metaverse'dir. Metaverse mobil internetin halefi olacaktır. Yeniden anımsayalım. Metaverse başka bir dijital evrendir. İnternette sonra gelecek olan yeni dünyadır İnsanların sanal dünyada, **avatarları** ile etkileşime girdiği sürükleyici bir dijital ortamdır. Metaverse, tüm sanal dünyaların, artırılmış gerçeklik (augmented reality) ve İnternet'in toplamı da içinde olmak üzere, geliştirilmiş fiziksel gerçeklik ve fiziksel olarak kalıcı sanal alanın yakınsamasıyla oluşturulan kolektif bir sanal paylaşılan alandır. Avatarlar, sizi benzersiz bir şekilde temsil eden dijital bir kişi aracılığıyla bir dizi duygu ve ifadeyi paylaşmanıza olanak tanır; bu nedenle, bu yeni kendini ifade biçimini dünya çapında daha fazla insana getirmekten heyecan duyuluyor.

Dijital avatar: Kişiyi sanal Dünyada, bilgisayar ortamında temsil eden grafik bedenler olarak tanımlanabilir.

Metaverse nasıl kullanılır? Metaverse, sanal gerçeklik (VR) veya artırılmış gerçeklik (AR) kullanılarak daha gerçekçi hale getirilerek kullanılır. Şu an ne olduğu tam olarak bilinmese de zamanla anlaşılır olmaya başlayacaktır. Sanatçılar sanal konserler vermeye başladılar. Bilgisayar oyunu oynayanlar, metaverse' ü yaşamaya başladılar. Bilgisayar oyunu oynarken kullandığı avatar ile birçok farklı dünyalara yolculuk yapıyorlar, savaşıyorlar. Şu an bilgisayar oyunu oynayan insanlar geleceğin becerilerini de kazanmış oluyorlar. Metaverse içine zamanla herkesin girmesi bekleniyor. Gerçek hayatta ki şirketin sanal dünyada da bir ofisi olacaktır. Gerçek yaşamda göreceğimiz her şey metaverse Dünyasında da görülecektir. Yapay zekâ ile çalışan cihazlar zamanla birbirleri ile konuşabilecek duruma gelecekler. Çok farklı bir çağa girildiği bu dönemde Metaverse sürekli gelişerek içine meslekleri ve insanları çekmeye başladı. Robotlar hayatımızın her dalında olmaya başladı. Metaverse'e bağlandığımızda orada avatarımızla 3 boyutlu gerçek hayatmış gibi yaşanacak bir Dünyadır. Metaverse' de avatarınız sizin kendiniz kadar önemli olacaktır. Zamanla dijital ve fiziksel dünyanın birleşmiş olacağını da göreceğiz. Önceleri kripto paralar hayatımıza girmeye başladığında gerçek yaşamda bu kadar değerli olacağı bilinmiyordu. . Ellerinde bitcoin tutanlar zengin oldular. Günümüzde Zoom, Google Meet v.d., üzerinde yapılan toplantılar ileride VR gözlükleri ile aynı ortama taşınarak 3 boyutlu hale gelecek gibi görünüyor. Her şeyin kod satırlarıyla desteklendiği sanal bir dünyanın olanakları, bu yeni girişime giren şirketler için yeni gelir akışları açabilir.

Metaverse'e ne zaman geçeceğiz? Dijital bir avatar kullanarak bir iş toplantısına veya bir partiye katıldıysanız, metaverse'e adım atıyorsunuz demektir. **Blokzinciri**, **NFT** (blok zinciri adı verilen bir dijital defterde depolanan veri birimi), **sanal ya da artırılmış gerçeklik** üzerinde çalışıyorsanız, metaverse'ün kurulumunda rolünüz var denebilir.

Metaverse tüketici davranışlarını ve yaşam tarzlarını nasıl etkileyecek?

Metaverse, daha önce yalnızca bilim kurguda olacağı düşünülen bir şekilde etkileşimde bulunarak, insanların internette birbirleriyle etkileşim kurma biçimlerini yenilemeyi amaçlıyordu. Teknolojiye güven de içinde olmak üzere, metaverse'ün yapı taşlarını oluşturacak bazı temel araçlar ve altyapılar kurulmuş olsa da küresel tüketicilerin çok azı bu terimi duymuş durumdadır. Artık, insanlar sadece dijital alanlarda sosyalleşmekle kalmıyor, aynı zamanda orada çalışıyor, alışveriş yapıyor ve ürünleri keşfediyor. Bu nedenle de, markaların, insanların zamanını ve ilgisini çeken dijital alanların bir parçası olması gerekecek, metaverse bunun için oldukça ideal bir platform (donanım) olabilir. Metaverse'de tüketicilerle anlamlı bir şekilde etkileşim kurmak için markaların eğlencenin ve oyunun ötesinde düşünülmesi gerekecektir. Sanal dünyadaki süreçlerin gerçek hayatta da sonuçları olacak ve fiziksel ürünlerin test edilme, üretilme ve satılma şekli değişecektir.

Sabahları sanal arabanızla yola çıkmadan önce, avatarınız için giysi seçeceğiniz zamanlar, düşündüğünüzden çok daha erken gerçekleşecektir. Tüketiciler, fiziksel günlük alışkanlıklarını sanal evrende çoğaltarak dijital varlıklara artan bir değer yüklemektedir. Bu nedenle, tüketimin geleceğinin sanal ürünlerde yattığı tahmin ediliyor. **Sonuç olarak, Metaverse kavramı etrafındaki heyecan hızla artarken, bu vizyonu gerçeğe dönüştürmenin uzun yıllar alacağını söyleyebiliriz.**

NOT: Yazımın üçüncü bölümünde “Metaverse meslek dalları” nı vereceğim.

Dostça kalın!...

